

V četrtek, 7. novembra 2019, se je v Trubarjevi hiši literature odvil dogodek z naslovom **Literatura in popularna kultura**

. Voditeljica

Sara Špelec

se je pogovarjala z

Lilo Prap

, pisateljico in ilustratorko, prejemnico številnih nagrad, ki ni znana le pri nas, temveč tudi v tujini. O tem priča dejstvo, da je bila na dogodku med občinstvom mlada gostja z Japonske, ki je opisala popularnost avtorice pri njih. Ko je Lila Prap izrazila dvom, če je tam res tako popularna, je gostja z navdušenjem povedala o avtoričinih slikanicah ter različnih igračah, magnetih in ostalih predmetih, ki jih izdelujejo po vzoru slikanic.

Sara Špelec se je na začetku naslonila na avtoričino temo iz slikanice **Zakaj?** in jo povprašala po njenih zakaj-ih. Na vprašanje zakaj vselej upodablja živali, je odgovorila s preprostim odgovorom – zato, ker živali predstavljajo prototipe velikih duševnih stanj in je tako mogoče že samo s podobo veliko izraziti. Ozadje za izbiro krede kot tehnike risanja je razkrila s preprostim spominom na rojstni dan, ko je v dar prejela krede in potem z njimi čečkala po črnem šelehamerju. Učinek, ki so ga barve povzročile na papirju jo je tako navdušil, da je bila odtlej pot naprej začrtana. Za nameček pa slike še lepo dišijo, če jih fiksiraš z lakom za lase. V sobi je hitro zavlado prijetno in sproščeno vzdušje, Lila Prap pa je na vprašanja odgovarjala po kratkem premisleku, jedrnato in s kančkom humorja, kot to počne v svojih slikanicah. Pogovor je hitro nanesel na Piko Nogavičko, njeno najljubšo knjigo, tudi zato, ker junakinjo doživlja skoraj kot nekakšen lasten alter ego. O svoji pestri karierni poti se je pošalila, da je njena delovna knjižica že skoraj podobna romanu

Vojna in mir

– da se je namreč preizkusila že v toliko vlogah. Pripovedovala je o začetkih ustvarjanja, ko je bil njen pripovedni jezik predvsem besedni, njene prve pravljice je takrat ilustriral njen mož.

V nadaljevanju večera sta se z voditeljico pomudili pri vprašanju odnosa med literarnim in popularnim. Ali lahko rečemo, da ima nekaj, kar je popularno, tudi večjo literarno vrednost? Lila

Prap se je cinično nasmehnila predsodku in dejala, da po njenem mnenju izraza »umetnica« in »znamka« nista eden drugemu napoti. Obstaja nenapisano pravilo, da je tisto, kar je popularno, »kič«. Obregnila se je ob predpostavko, da popularnost delu izbije umetniško vrednost, pri tem pa dodala, da je ne moti, če se njeni liki pojavljajo na majicah otrok, v obliki njihovih igrač in tako dalje, z upanjem, da bo morda kateri izmed njih tudi zgolj zaradi tega v roko vzel knjigo. Sara Špelec se je spraševala, ali obstaja v popularnem morda nekaj univerzalnega, nekaj arhetipskega, kar tako močno privlači širši krog ljudi. Lila Prap je nekoliko premislila, nato pa izrazila nestrinjanje, rekoč, da je pred kratkim na Facebooku zasledila seznam najpopularnejših glasbene komadov vseh časov in da ji povečini sodobni sploh niso bili všeč, še več, nekaterih niti ni poznala. Ob tem je dodala, da se okus menja kot čas, saj tudi Rembrandt danes najbrž ne bi bil tako popularen, kot je bil svojčas.

Prva knjiga Lile Prap je bila z njene strani samo besedna, saj je tekst doživljala kot realizirane metafore, ilustracije zanjo pa je napravil Bori Zupančič. Pred tem je risala stripe, o knjigi niti ni razmišljala, razen, če bi ji kdo zagotovil, da bo knjigo poslal tudi v tisk. Na začetku je risala karikature, od koder ostajajo njene tendence k humorju. Tudi na vprašanje, zakaj je zavrnila tridimenzionalnost, ki je zdaj popularna v risankah, je odgovorila, da preprosto zato, ker so njeni liki dvodimenzionalni in imajo obe očesi na isti strani ter da bi ves »štos« izgubil svoj šarm, če jih ne bi imeli na isti strani.

Navsezadnje smo si ogledali še nekaj delov japonskih risank z Lilinimi junaki in ob debatiranju nekoliko »razočarano« ugotovili, da se tudi japonske mačke oglašajo z »mjav«, pa da obstaja v Mariboru Lilina zebra namesto dolgočasnega klasičnega prehoda za pešce ter da ima Lila Prap doma galerijo, kjer bo morda ustvarila cel program za otroke.

In če zaključim s posrečeno mislijo Lile Prap iz knjige *Zgodbe & nezgodbe*: Kdaj veš, da si odrasel:

Da si odrasel, veš takrat:
ko si nehaš vrtati s prstom po nosu, ko ne smrkaš več v rokav,
ko si znaš sam očistiti čevlje,
ko dosežeš marmelado na najvišji polici v shrambi,
ko lahko nosiš klobuk in kravato brez bojazni,
da bi se ti vsi smejali, ...

... in ko si moraš sam kupovati igrače!

Avtorica poročila: Špela Sabati

Dogodek: 7. november 2019

{fshare id=3760}